

Medlem af Inatsisartut Karl Lyberth
(Siumut)

Svar på § 36-spørgsmål, Nr. 2010-201, KALY URAN

I henhold til Inatsisartuts forretningsorden § 36, stk. 1 har medlem af Inatsisartut Karl Lyberth (Siumut) stillet nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut vedrørende uran:

18. oktober 2010
Sagsnr. 2010-026628
Dok. Nr. 483361

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvor mange steder er der uran, hvor mineralefterforskningselskaber er i gang med undersøgelser?
2. Hvor meget uranindhold er der de steder?
 - a. Jeg ønsker her at få at vide, hvor meget uranindhold, der er på de enkelte steder.
3. Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer har i flere tilfælde snakket om den øvre grænse for uranindhold. Hvad er det for en grænse og hvor kan man læse om den?
4. Medlem af Naalakkersuisut omtaler også tre steder, som indeholder for meget uran. Hvilke tre steder er det medlem af Naalakkersuisut omtaler?

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Begrundelse:

"Medlem af Naalakkersuisut nævnte i dag 6. oktober i spørgetimen flere gange, at kun 3 steder ud af 89 steder, hvor der var udstedt mineralefterforskning, indeholdt for meget uran. Ud fra medlem af Naalakkersuisuts svar kan man høre, at alle efterforskningssteder indeholdt uran.

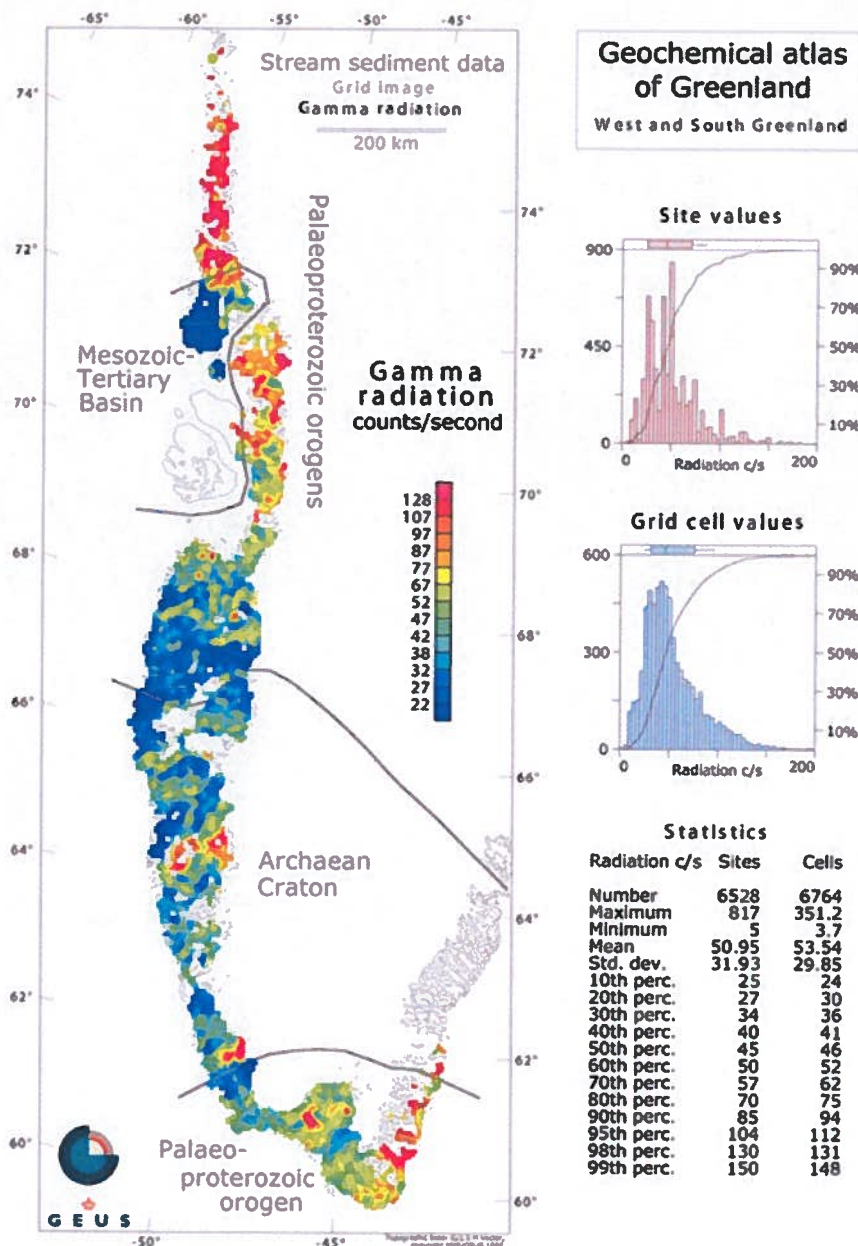
Derfor er det interessant at få at vide, hvor meget uranindhold, der er alle de steder, hvor der er udstedt efterforskning.

Ligeledes ønsker jeg også at få at vide hvilke tre steder, der indeholder for meget uran og hvilken øvre grænse, de overskrider."

Besvarelse:

1. Indledningsvis skal nævnes, at radioaktive stoffer findes naturligt i vores omgivelser (i jord, fjeld, mv.) og bidrager til den naturlige baggrundsstråling. Ligeledes er der en naturlig radioaktiv stråling i atmosfæren. Den radioaktive stråling varierer fra sted til sted, afhængig af de naturlige geologiske forhold. På figur 1 er vist det radiometriske kort over Grønland, som giver en indikation af, hvilke områder der er præget af høj radioaktivitet.

Men der findes ingen steder, hvor den naturlige radioaktive stråling er nul. Det betyder, at der ved brydning af forekomster af malm stort set altid vil være et mindre/beskedent baggrundsindhold af uran. GEUS har i oktober 2010 udtalt sig om uran: "Det skal bemærkes, at næsten ingen bjergarter – heller ikke i Grønland – er helt frie for uran...".

Figur 1: Kort over det naturlige strålningsniveau i Vest- og Sydgrønland. Kortet er fremstillet ved systematisk måling af gamma-strålingen på jordoverfladen. Målingerne er udført med håndholdt scintillometer SPP-2. Bemærk, ingen målinger i Disko-området. Kilde: GEUS.

Der er pr. 1. oktober 2010 meddelt 113 aktive tilladelser til mineralske råstoffer i Grønland (forundersøgelser, efterforskningstilladelser, udnyttelsestilladelser og småskalatilladelser til sammen). Der er registreret oplysninger om uranværdier fra 19 af disse tilladelser.

Når man foretager mineralefterforskning vil man aldrig kunne være sikker på, ikke at ville støde på områder indeholdende enheder med forhøjede uranværdier. I disse tilfælde vil det være muligt at få en udnyttelsestilladelse, såfremt det er påvist, at forekomsten kan brydes udenom uranen.

I andre områder vil det med nuværende teknologi ikke være muligt at bryde en forekomst uden at medtage uranen, hvorfor der i disse tilfælde ikke vil kunne meddeles en udnyttelsestilladelse. Et eksempel på et sådant område er Kvane-fjeldet.

2. Resultater fra efterforskningssekskabernes analyserede bjergartsprøver tilgår Råstoffdirektoratet løbende. Hovedparten af tilladelserne har for nærværende ikke registreret uranindholdet. De nyeste uranværdier fra de aktive efterforskningssekskaber er medtaget i tabel 1. Kun de tilladelser hvorpå der er registreret uran er medtaget i tabellen. Uranværdierne i tabel 1 vil kunne ændre sig i takt med at der indgår flere analyseresultater, og er derfor ikke definitive værdier.

Der er i tabellen ikke taget højde for, hvilke bjergarter der ved en eventuel minedrift vil blive brudt, da dette vil bero på eventuelle lønsomhedsstudier og ansøgninger om udnyttelsestilladelse for udvalgte områder af de nuværende efterforskningsstilladelser. Dette har stor betydning for et områdes uranindhold. I efterforskningsfasen undersøges et større områdes geologi, og man vil typisk udtage prøver af flere forskellige bjergartstyper for at danne sig et billede af den geologiske dannelseshistorie. Ikke alle disse bjergarter er kommercielt interessante, og vil derfor ikke blive udnyttet ved en eventuel minedrift, men bjergarternes uranindhold vil indgå i beregningerne i tabel 1. Uranindholdet i tabellen er således et udtryk for efterforskningsområdets overordnede indhold af uran, men gør sig ikke nødvendigvis gældende for den forekomst, som et selskab eventuelt har tænkt sig at udnytte.

Tabel 1. Aktive efterforskningsstilladelser med registrerede uranværdier pr. 1. oktober 2010.

De gennemsnitlige uranværdier på baggrund af nyeste selskabsdata. Detektionsgrænsen er den nedre grænse, som kan analyseres for ved den anvendte analysemetode. I tilfælde hvor den øvre detektionsgrænse overskrides, er denne også angivet i tabellen. 1 ppm = 1 g/ton.

Licensnr.	Navn	Lokalitet	U Prøveantal	U Gennemsnit	U Detektions- grænse
2008/33	Avannaa Diamonds Ltd.	Ataa (Ilulissat-området)	233	1	<0,5 ppm
2007/09	Avannaa Exploration Ltd.	Vestgrønland	78	3 ppm	0,1 ppm
2008/27	Avannaa Exploration Ltd.	Qaqulluit (Saqqaq-området)	49	1 ppm	0,5 ppm
2010/02	Greenland Minerals & Energy (Trading) A/S	Kvanefjeldet (Narsaq-området)	Ikke oplyst	ca. 340 ppm	Ikke oplyst
2010/40	Hudson Resources Inc.	Sarfartoq (Kangerlussuaq-området)	161	32 ppm	0,3 ppm
2006/10	NunaMinerals A/S	Vargar (Alluitsup Paa-området)	100	12 ppm	10 ppm
2007/59	NunaMinerals A/S	Storø (Nuuk-området)	110	10 ppm	10 ppm
2008/37	NunaMinerals A/S	Igasoq (Nuuk-området)	65	10 ppm	10 ppm
2009/22	NunaMinerals A/S	Oqummiq (Fiskefjordsområdet)	195	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	10 ppm
2010/36	NunaMinerals A/S	Akuliaq (Paamiut-området)	268	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	10 ppm
2010/37	NunaMinerals A/S	Fiskevandet (Fiskefjordsområdet)	14	12 ppm	10 ppm
2010/38	NunaMinerals A/S	Isua (Nuuk-området)	405	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	10 ppm
2008/41	Platina Resources Ltd.	Østgrønland	37	6 ppm	5 ppm
2008/02	Power Resources Ltd.	Nuuluk (Område op til Kvanefjeldet)	12	77 ppm	0,1 ppm
2010/46	RAM Resources Limited	Motzfeldt Sø (Igaliku-området)	728	82 ppm	<2,1 ppm
2006/04	Rimbal Pty. Ltd.	Killavaat Alannguat (Narsaq-området)	114	20 ppm	<6,5 ppm
2006/01	True North Gems Inc	Vestgrønland	Indeholdt i prøveantal under 2008/46	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	50 ppm
2008/01	True North Gems Inc	Qaqqatsiaq (Qeqertarsuatsiaat-området)	Indeholdt i prøveantal under 2008/46	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	50 ppm
2008/46	True North Gems Inc	Fiskenæsset (Qeqertarsuatsiaat-området)	30	For lav til at kunne måles indenfor detektionsgrænsen	50 ppm

3. I Grønland varierer den naturlige radioaktive stråling betydeligt (se figur 1). Den er størst i de områder, hvor der forekommer mange granitter, mens den er mindst de steder, hvor undergrunden består af fx gamle vulkanske bjergarter eller sedimenter. Det naturlige indhold af uran ligger typisk mellem 4-60 ppm for granittiske bjergarter med alkaligranitterne i den høje ende (20-60 ppm uran)¹ og almindelige granitter i den lave ende (4-5 ppm uran)². Andre bjergarter har et

¹ H. Stendal, 2010: Pers. comm. oktober 2010.

² P. Kalvig, K. Secher & G. Asmund, 2010: Udvinning af uran i Grønland, GEUS.

lidt højre indhold, eksempelvis indeholder syenitter og nefelinsyenitter mere end 300 ppm uran³ og sorte skifre har et uranindhold i størrelsesordenen 150-800 ppm. Granit er en af de mest udbredte bjergarter i Grønland, hvorfor det har været praksis at benytte disse bjergarters baggrundsværdier som referencegrundlag, når der tales om relative høje og lave uranværdier.

Hvorvidt de pågældende baggrundsværdier i en forekomst udgør problemer ud fra en sikkerheds-, sundheds- og miljømæssig betragtning vil bero på en individuel vurdering af de geologiske undersøgelser, lønsomhedsstudie, ansøgning om udnyttelsestilladelse samt VVM-redegørelsen.

4. Det gør sig gældende for samtlige mineralprojekter i Grønland, at man aldrig helt kan udelukke, at selskaber under efterforskning eller udnyttelse støder på geologiske lag med værdier af radioaktive grundstoffer ud over hvad der kan betegnes baggrundsindhold.

Det er fortsat ikke tilladt at efterforske og udnytte radioaktive grundstoffer, og nul-tolerance-politikken vedrørende uran er fortsat gældende. Dette er efterforskningsselskaberne bekendte med, senest i en mail fremsendt til selskaberne medio september 2010 (bilag 1).

Selskaber, som har fundet og afgrænset mineralske råstoffer med et delindhold af radioaktive grundstoffer kan dog ansøge om at få tilladelse til at udarbejde vurderinger af virkningen på miljø og samfundsmæssig bæredygtighed. Dette sker ud fra et ønske fra Naalakkersuisut om, at der bliver tilvejebragt mere viden om de sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål angående radioaktive grundstoffer i forekomster, hvor målet er andre metaller end de radioaktive. Dette er i tråd med Naalakkersuisut ønske om at få mere viden om konsekvenserne af efterforskning og udnyttelse af radioaktive grundstoffer.

Som det fremgår af ovennævnte er der pt. registreret forhøjede uranværdier ved følgende tre efterforskningsområder: Kvanefjeldet, Sarfartoq og Motzfeldt Sø. Det skal understreges, at der i takt med den løbende efterforskning sagtens kan fremkomme andre områder med forhøjede uranværdier end disse.

Med venlig hilsen
Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer

Ove Karl Berthelsen

³ H. Sørensen, 1966: På spor af sjældne metaller i Sydgrønland I. I Sydgrønland III. Ilimaussaqa Intrusionen – Rosinen i pølseenden. Tidsskriftet Grønland, 1966, nr. 6.

Tusagassiorfinnut nalunaarut Pressemeddelelse

Nul-tolerance politikken vedrørende uran er uændret

12. september 2010

Med henvisning til de seneste dages presseomtale af uran politikken i Grønland, finder Naalakkersuisut anledning til at præcisere at den hidtidige nul-tolerance politik vedrørende uran fortsat er gældende.

Omtalen i pressen hænger formentlig sammen med at Naalakkersuisut den 9. september 2010 godkendte en præciserende tilføjelse til de regelsæt, der regulerer efterforskning af mineralske råstoffer.

Præciseringen indebærer, at selskaber, som har fundet og afgrænset mineralske råstoffer med et delindhold af radioaktive grundstoffer kan ansøge om at få tilladelse til at udarbejde vurderinger af virkningen på miljø og samfundsmæssig bæredygtighed.

Naalakkersuisut har med de nye tilføjelser til Standardvilkårene ønsket, at der bliver tilvejebragt mere viden om de sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål angående radioaktive grundstoffer i forekomster, hvor målet er andre metaller end de radioaktive. Denne tilføjelse er i tråd med Naalakkersuisut ønske om at få mere viden om konsekvenserne af efterforskning og udnyttelse af radioaktive grundstoffer.

Det er eksplicit fremhævet i tilføjelsen til regelsættet, at en tilladelse til at færdiggøre sådanne miljøvurderinger m.m. ikke giver ret til at få meddelt en tilladelse til efterforskning og udnyttelse af radioaktive grundstoffer.

Uran politikken i Grønland er således fortsat uændret, og der eksisterer således fortsat en nul tolerance for efterforskning og udnyttelse af radioaktive grundstoffer.

For yderligere information, kontakt:

Naalakkersuisoq for Erhverv og Råstoffer Ove Karl Berthelsen, tlf. +299 345000.